

Spitsmuizen zijn insecteneters, geen knagers

Waar vind je spitsmuizen? In Westzaan langs de Paardensloot aan het Weiver. Mijn broer Kees zag er regelmatig spitsmuizen (Soricidae) scharrelen. Als ze gevangen worden, worden ze gelukkig direct weer losgelaten, omdat ze geen echte knagers zijn, zoals bijvoorbeeld grijze huismuizen of ratten. Ze veroveren kokerjufferlarven, muggenlarven, steenvliegenlarven, waterpissebedden, vlokreeftjes en mossel-kreeftjes, maar toch ook wel eens een enkel kikkervisje. Alle dieren zijn natuurlijk nuttig, maar de insecteneters zijn dat zeker. Hoewel, er dreigt een tekort aan insecten, volgens mijn geliefde radioprogramma op zondagochtend: Vroege Vogels.

Ik geef toe, het is heel makkelijk een vergissing te maken in de determinatie van muizen. De spitsmuis is wat makkelijker te herkennen, omdat zijn neus zo spits toeloopt. De rug van de spitsmuis is rossig grijs of grijsbruin, de buik iets lichter van kleur. De schedel is smal en spits toelopend. De behaarde staart is de helft tot tweederde van de lichaamslengte. Volwassen exemplaren meten zes tot negen centimeter in totaal. Hun vacht is sterk glanzend.

Spitsmuizen zijn echte zenuwpezen. Als ze net als de meesten van ons acht uur zou slapen, dan zouden ze volledig uitgehongerd, uitgeput, verzwakt of dood zijn. Het zijn razend vlugge, leuke, beweeglijke diertjes, die met tussenpozen, zowel overdag als 's nachts, actief zijn. Moeilijk een plaatje van te schieten, heb ik ondervonden.

Door hun grote vraatzucht, of deftiger gezegd metabolisme, en het relatief grote lichaamsoppervlak verbranden ze zeer snel hun voedsel. Ze moeten dan ook vrijwel voortdurend eten om in leven te blijven. Door de grote hoeveelheden insecten en andere zogenaamd 'schadelijke' dieren die ze dagelijks verorberen zijn spitsmuizen voor de mens zéér nuttige dieren.

Alhoewel spitsmuizen uiterlijk wel wat van de huismuis (*Mus musculus* Linnaeus) hebben, zijn ze totaal niet verwant. Huismuizen behoren tot de orde der knaagdieren (Rodentia). In het Westzijderveld zie ik tijdens werkzaamheden voor de OBW, de vereniging Ongeschonden Behoud Westzijderveld, de dwergspitsmuis, de bosspitsmuis en de gewone veldspitsmuis. Goed voor bijvoorbeeld torenvalken en andere roofvogels. Snoeken

Kaas en brood in deze kooi zijn niet het juiste voedsel.

zijn ook gek op muizen en ratten. Eten en gegeten worden is het motto.

Spitsmuizen leven meestal in zelfgegraven holletjes, maar maken ook wel gebruik van oude muizen- of mollengangen. Ze geven de voorkeur aan een leefomgeving met een ruige vegetatie, zoals langs de Paardensloot of de Euverenweg waar veel prooidieren of schuilplaatsen zijn. In de winter kunnen spitsmuizen ook wel binnenshuis aangetroffen worden. Afhankelijk van de soort werpen spitsmuizen gemiddeld twee tot vier keer per jaar vier tot zes jongen. Het jontje dus snel aan.

Elk mannetje of vrouwtje heeft een eigen nest. Het nest bevindt zich vlak onder de grond, in zelfgegraven gangen of oude gangen van andere muizen. De doorsnede van een gang

Spitsmuizen zijn heel beweeglijk en vlug.

of hol is niet meer dan 2,5 centimeter. Het nest waarin de jongen worden geboren bestaat uit wat bladeren en gras en bevindt zich vaak onder stenen of boomwortels.

Ik heb een keer een spitsmuis mee naar huis genomen. Het risico was groot dat het beestje onderkoeld zou raken. De muis was bovendien nat en jong. Dus fotootjes maken en dan weer snel loslaten.